

Facultade de Ciencias da Educación

Presentación da Facultade

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se mantéña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudantes en programas de mobilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Equipo Decanal

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:

Dª María del Mar García Señorán

Vicedecanos/as:

D. Ramón Ángel Fernández Sobrino

Dª María del Carmen Ricoy

D. Xosé Manuel Cid Fernández

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

D. Antonio González Fernández

Localización**LOCALIZACIÓN DA FACULDADE.****Dirección postal:**

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edificio Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

Grao en Educación Primaria**Materias****Curso 4**

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G120V01981	Prácticas externas: Practicum	An	48
O05G120V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas externas: Practicum**

Materia	Prácticas externas: Practicum			
Código	O05G120V01981			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	48	OB	4	An
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Fernández Sobrino, Ramón Angel			
Profesorado	Fernández Sobrino, Ramón Angel			
Correo-e	ramonan@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/practicum-grao-educacion-primaria			
Descrición xeral	Esta materia é fundamental na formación do profesorado de Educación Primaria pois permite adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión da mesma, aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, facer o seguimento do proceso educativo, relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro, participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro e colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promoverla entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade

B18	Lideranza
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento	A1 A6	
Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro onde se realizan as prácticas escolares	A2	B2 B8 B9 B11
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade lingüística e cultural.	A3	B12
Valorar positivamente a diversidade de todo tipo, respectar outros xeitos de ver o mundo, e xestionar con creatividade as interaccións multiculturais para enriquecerse mutuamente	A4 A5	B14 B16 B19
Promover a competencia comunicativa, con especial atención á comunicación verbal, facendo da palabra o medio fundamental da aprendizaxe e da convivencia	A5 A7	B7 B8 B11 B17
Potenciar a competencia participativa desde a empatía, a sociabilidade, o tacto e a actitude cooperativa nas relacións interpersonais	A5 A7	B7 B8 B11 B14
Fomentar a convivencia na aula e fóra de la, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos	A5 A7	B7 B8 B9 B11 B16
Recoñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e da comunicación	A10 A11	B5 B6 B16
Progresar na competencia persoal desde a asunción de responsabilidades, toma de decisións e relativización das posibles frustracións	A8	B8 B13 B15
Asumir que a competencia profesional do mestre ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	A12	B20 B21
Coñecer e analizar o sistema escolar do centro no que se realizan as prácticas escolares, así como adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.	A1 A6	B1 B2
Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o coñecemento dos proxectos educativos, o funcionamento do centro e a organización das aprendizaxes	A2 A6	B2 B8
Observar e analizar con profundidade a formación e o establecemento de rutinas na vida cotiá, a continuidade e evolución das actividades do aula, e a progresión nas aprendizaxes	A2 A8	B1 B2 B9
Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	A3 A5	B9 B11 B14 B18
Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	A5	B7 B8 B11
Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro mediante o establecemento de relacións entre os coñecementos especializados, teóricos e metodolóxicos, e os resultados da observación, análise e intervención nas situacións educativas da escola na que se realizan as prácticas	A1 A2 A6	B1 B2 B6 B16
Interpretar e reflexionar sobre as observacións e/ou intervencións no aula mediante sesións de clase semanais organizadas polo profesor-coordinador da facultade	A8	B16 B21
Aproximarse e participar na realidade do día a día da actividade docente, e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	A2 A4 A10	B13 B14 B15

Participar nas propostas de mellora e innovación nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	A9 A12	B12 B20 B21 B22
Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social	A7 A9 A12	B12 B19 B22

Contidos

Tema	
Observación e análise da realidade escolar e do contexto físico, socioeconómico, cultural e lingüístico	*
Interacción e comunicación no ámbito educativo	*
A planificación educativa na escola na etapa de educación primaria. Identificación, selección e discusión de técnicas e estratexias para a xestión e o control do aula	*
A intervención docente do estudante en prácticas. Deseño e desenvolvemento de estratexias e recursos educativos para o ensino en áreas instrumentales e de contidos específicos	*
Deseño, realización e avaliación de intervencións educativas en relación co itinerario de especialización do estudante de prácticas	*
Análise e valoración crítica do proceso de ensino e aprendizaxe no aula desde os marcos teóricos e metodolóxicos ofrecidos polas outras materias	*

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	4	6	10
Titoría en grupo	10	20	30
Prácticum	400	700	1100
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	0	60	60

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a presentar a materia, proporcionar orientacións sobre a planificación, deseño e realización das prácticas nos centros educativos
Titoría en grupo	Entrevistas que o estudante mantén coa titora ou titor para discutir sobre as actividades ou tarefas realizadas no practicum e/ou sobre a memoria de prácticas que debe realizar
Prácticum	Traballo titorizado, realizado nos centros educativos, que lle achega ás condutas profesionais relacionadas co título

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum	Orientacións, seguimento e supervisión de forma presencial na aula ou en titoría, a través da plataforma Tema, por correo electrónico e/ou telefónicamente, do traballo desenvolvido no centro de prácticas e da memoria que deben realizar os estudantes
Titoría en grupo	Orientacións, seguimento e supervisión de forma presencial na aula ou en titoría, a través da plataforma Tema, por correo electrónico e/ou telefónicamente, do traballo desenvolvido no centro de prácticas e da memoria que deben realizar os estudantes

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticum	Informe dos titores/as no centro escolar sobre a asistencia e realización das actividades prácticas	50
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	Elaboración dunha memoria sobre as actividades de prácticas de acordo ao establecido no art. 14 do Real Decreto 1707/2011 de 18 de novembro	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

A titora ou titor académico da universidade avaliará as prácticas desenvolvidas polos estudantes de conformidade cos seguintes criterios e fontes de información:

Informe da titora ou titor do centro escolar	Datos achegados pola titora ou titor académico	
50%	50%	
Informe da titora ou titor do centro, segundo o protocolo correspondente	Asistencia e avaliación das reunións e outras actividades programadas	Memoria de Prácticas

Para superar a materia do Prácticum o estudante deberá acadar o aprobado en cada un dos criterios de avaliación establecidos nos informes, tanto do titor/a do centro escolar como do titor/a académico.

A titora ou titor do centro escolar, como indica o art. 13 do Real Decreto 1707/2011, de 18 de Novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, realizará e remitirá ao titor/a académico da Universidade a avaliación final.

Para facilitar o proceso de avaliación, antes do inicio das prácticas, o coordinador/a do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folla de avaliación na que se reflictan as diferentes competencias obxecto de mesma.

As actividades non superadas/realizadas na primeira convocatoria poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas.

As datas de entrega da memoria serán publicadas con antelación suficiente na web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Latorre, M.J. (2007). El potencial formativo del practicum: cambio en las creencias que sobre la enseñanza práctica poseen los futuros maestros. *Revista de Educación*, 343, 249-273.

Tejada, J. (2005), El trabajo por competencias en el practicum. Cómo organizarlo y cómo evaluarlo. *REDIE: Revista Electrónica de Investigación Educativa*, 7 (2). Recuperado de <http://redie.uabc.mx/contenido/vol7no2/contenido-tejada.pdf>

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	005G120V01991			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Conde Rodríguez, María Ángeles			
Profesorado	Conde Rodríguez, María Ángeles			
Correo-e	angelesconde@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/traballo-fin-de-grao			
Descrición xeral	O Traballo fin de Grao (TFG) é unha materia de carácter obrigatorio que poderá derivar das actividades desenvolvidas no Prácticum. Está orientado a que o alumnado demostre a capacidade de integración dos diversos contidos formativos e competencias asociadas ao título do Grao en Educación Primaria. Para poder cursar esta materia será requisito imprescindible ter matriculadas todas as materias requiridas para finalizar o plan de estudos.			

Competencias de titulación

Código	
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promoverlo entre os estudantes. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural.	A2 A10 A11	B6 B13 B14 B19

É capaz de avaliar situacións educativas e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.	A2 A4 A6 A8	B1 B2 B3 B6 B8 B13 B14
É capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención educativa o ciclo de primaria e planear de forma negociada unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.	A4 A10	B2 B8 B9 B12 B21
É capaz de reflexionar sobre o seu comportamento, e ser capaz de modificalo á luz da experiencia e de identificar e someter a revisión os seus propios límites persoais e profesionais.	A9 A10	B15 B16
É capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo.	A9 A10	B13 B14 B15 B16
É capaz de analizar a propia práctica e identificar os seus límites e carencias profesionais, e asumir a responsabilidade da adquisición continuada de coñecementos e destrezas.	A6 A8 A9	B13 B14
É capaz de utilizar adecuadamente a supervisión e sistematizar a práctica.	A2 A8 A10	B15 B21
É capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do mestre participando no desenvolvemento e análise das propostas educativas que se implementan.	A7 A9	B7 B8 B9 B17 B21
É capaz de sintetizar información e liñas de razonamento, e soste un argumento detallado ao longo do tempo.	A8	B1 B3 B6 B13
É capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estruturada e adecuada á audiencia para a que sexan preparadas.		B2 B3
É capaz de elaborar e redactar informes de investigación aplicada á intervención educativa e traballos académicos e profesionais utilizando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación.	A11	B3 B5

Contidos

Tema	
Contidos relacionados con materias do Grao aplicados á Educación Primaria.	*
Planificación, deseño e desenvolvemento de investigacións e/ou proxectos de intervención educativa.	*
Elaboración, presentación e defensa do informe/memoria do traballo desenvolvido.	*

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Traballos tutelados	10	115	125
Presentacións/exposicións	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas á presentación do TFG, proporcionando orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo.
Traballos tutelados	Ao alumnado asignaráselle un titor/a para a realización do TFG. A titorización consistirá en supervisar e orientar ao estudante na temática, metodoloxía, elaboración e presentación e calquera outro aspecto académico, así como falcitar a súa xestión, dinamizar e facilitar todo o proceso ata a súa presentación e defensa.

Presentacións/exposición Exposición e defensa por parte do alumnado do TFG realizado ante un Tribunal.

S

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Orientación, seguimento e supervisión do TFG, de forma presencial ou a través da plataforma Tema, correo electrónico ou por teléfono.
Presentacións/exposicións	Orientación, seguimento e supervisión do TFG, de forma presencial ou a través da plataforma Tema, correo electrónico ou por teléfono.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	Informe do titor/a académico sobre o traballo realizado polo estudante	30
Presentacións/exposicións	Avaliación de presentación escrita e defensa oral ante un tribunal.	70

Outros comentarios sobre a Avaliación

A cualificación será a suma ponderada da cualificación do Tribunal (de 0 a 7 puntos) máis a valoración do titor/a (de 0 a 3 puntos). A valoración do Tribunal será a media aritmética das notas atribuídas por cada un dos seus membros.

O TFG debe ser un traballo persoal no que se constrúa un discurso propio. Cando se utilicen ideas ou palabras de outra autoría acreditarase explicitamente a súa procedencia.

Aqueles estudantes que non superen o TFG na avaliación do segundo cuadrimestre poderán presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo.

As datas de entrega da memoria e da defensa do TFG serán publicadas con antelación suficiente na web da Facultade

Bibliografía. Fontes de información

Cada estudante fara unha revisión e análise de materiais e documentos sobre o tema elixido para a elaboración do TFG.

Ademais se recomendan as seguintes lecturas:

APA (2010). *Manual de Publicaciones de la American Psychological Association* (3ª ed. traducida de la 6th en inglés). Méjico: Manual Moderno.

Recomendacións